Krimināllietas Nr.11181153018
Lietvedības Nr.KA03-0147-20
ECLI:LV:LAAT:2020:1105.11181153018.9.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rēzeknē 2020.gada 5.novembrī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Igors Raciņš,
tiesnesis Jurijs Vasiļkovskis,
tiesnese Dagmāra Skudra,

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kā arī apsūdzētā /pers. A/ iesniegto apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2020.gada 12.marta spriedumu.

Aprakstošā daļā

Pirmās instances tiesa atzina, ka apsūdzētais /pers. A/ izdarīja svešas mantas tīšu bojāšanu. Pirmās instances tiesa konstatēja šādus noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus.

2018.gada 22.septembrī ap plkst.03.00 /pers. A/, izraisījušos naidīgu attiecību pamatā, pienāca pie cietušajai /pers. B/ piederošās automašīnas "Peugeot 406", valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kas bija novietota Daugavpilī, Cietokšņa ielā 60, tirdzniecības centra "Ditton nams" nakts kluba "Klondaika" esošā stāvvietā. /pers. A/, realizējot nodomu vērstu uz svešas mantas tīšu bojāšanu, ne mazāk kā vienu reizi iespēra pa automašīnas vadītāja puses durvīm, izdarot tajās saliekumu un iespiedumu, kā rezultātā tīši sabojāja automašīnas priekšējās vadītāja puses durvis 50 *euro* vērtībā, padarot to izmantošanu par nepilnvērtīgu pēc savas nozīmes bez atbilstoša remonta.

Pēc tam, 2018.gada 22.septembrī plkst.09.05, /pers. A/, turpinot savas noziedzīgas darbības, vērstas uz svešas mantas tīšu bojāšanu, piegāja pie cietušajai /pers. B/ piederošās automašīnas "Peugeot 406", valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kas bija novietota Daugavpilī, /adrese/ pagalmā esošajā stāvvietā. Tur /pers. A/, vairākas reizes sperot un sitot pa automašīnas virsbūvi, kā arī vairākas reizes lēkājot pa automašīnas motora pārsegu, tīši deformēja (salocīja) automašīnas motora pārsegu 118,89 *euro* vērtībā, salocīja (izdarīja saliekumu) automašīnas priekšējo kreiso spārnu 60,33 *euro* vērtībā, sabojāja priekšējo kreiso lukturi (plaisa lukturī) 56,24 *euro* vērtībā, salocīja (izdarīja ielikumus) bagāžas nodalījuma aizmugurējās durvis 60 *euro* vērtībā, salocīja (izdarīja ieliekumu) aizmugurējo labo spārnu 60 *euro* vērtībā, ar rokām tīši norāva no motora pārsegā aizsargu - spoileri, nolaužot tā stiprinājumus, 10 *euro* vērtībā.

Ar savām darbībām /pers. A/ tīši sabojāja cietušajai /pers. B/ piederošas automašīnas virsbūves daļas 415,46 *euro* kopējā vērtībā, padarot to izmantošanu par nepilnvērtīgu pēc savas nozīmes bez atbilstoša remonta.

Šādas /pers. A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificēja kā noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā.

Par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu /pers. A/ sodīts ar piespiedu darbu uz 180 stundām. No /pers. A/ cietušās /pers. B/ labā piedzīta materiāla kaitējuma kompensācija 1797,14 *euro* apmērā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza apsūdzētais /pers. A/. Apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz atzīt viņu par nevainīgu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas un attaisnot.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka cietušās liecības par viņas automašīnas bojāšanas faktu /adrese/ pagalmā būtiski atšķiras. Nopratināta pirmstiesas izmeklēšanā cietusī skaidroja, ka plkst.09.05, paskatoties pa logu, ieraudzīja apsūdzēto, kurš sita pa viņas automašīnu, lēkāja ar dibenu pa pārsegu, dauzīja pa bagāžnieka vāku un lauza nost aizsargstieni un spoguļus, kā arī ielieca priekšējo kreiso spārnu no vadītāja puses. Vēlāk cietusī paskaidroja, ka pēc tam, kad nostrādāja signalizācija automašīnā, apmēram plkst.09.00, viņa paņēma rokās mobilo telefonu un sāka filmēt. Cietusī redzēja, ka viņš, ka noleca no viņas automašīnas pārsega un aizgāja prom. Bet pirmās instances tiesas sēdē cietusī jau liecināja, ka tas notika plkst.08.00. Turklāt iesniegumā un pirmās nopratināšanas laikā cietusī apgalvoja, ka redzēja visu automašīnas bojāšanas procesu, bet 2018.gada 3.oktobrī paskaidroja, ka, sākot notikuma filmēšanu uzreiz pēc signalizācijas nostrādāšanas, cietusī redzēja tikai to, ka viņš noleca no viņas automašīnas pārsega un aizgāja. Līdz ar to apsūdzētais uzskata, ja viņš būtu izdarījis automašīnas bojājumus tādā daudzumā un no tik dažādām pusēm kā liecina cietusī, kā arī, ja cietusī uzreiz būtu sākusi video filmēšanu kā pati apgalvo, tad visām darbībām būtu jābūt redzamām filmēšanā.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs nenoliedz, ka 2018.gada 22.septembrī no rīta viņš sēdēja uz cietušās automašīnas pārsega, taču ieraugot, ka cietusī kaut ko dara ar telefonu, uzreiz noleca no automašīnas pārsega un iespējams, nolecot nost, ar apaviem varēja aizķert aizsargstieni un noraut to no vietas. Taču tas notika bez jebkāda nodoma, aiz neuzmanības.

Tāpat apsūdzētais uzskata, ka liecinieku /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ un /pers. G/ sniegtās liecības ir pretrunīgas un nesakrīt ne ar cietušās liecībām, ne ar lietas faktiskajiem apstākļiem.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs nepiekrīt arī noteiktajam kaitējuma kompensācijas apmēram 1797,14 *euro*, uzskata to par nesamērīgu, jo tā par vairākiem simtiem *euro* pārsniedz automašīnu vērtību, kāda tā bija uz 2016.gadu, kad cietusī to mantoja (lietas 175.-182., 183.lapa).

Lai sabiedrības drošības interesēs atjaunotu vispārējo tiesisko kārtību pēc ārkārtējās situācijas termiņa beigām, paredzot

atbilstošu pasākumu kopumu, kas nodrošina ar sabiedrības veselības un drošības interesēm samērīgu privātpersonu tiesību un pienākumu apjomu un efektīvu valsts un pašvaldību institūciju darbību saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību valstī, 2020.gada 5.jūnijā pieņemts un 2020.gada 10.jūnijā stājās spēkā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums, kura 12.panta pirmā daļa nosaka, ka krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā arī citos Kriminālprocesa likumā neminētos gadījumos, ja pret to neiebilst prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar.

Tādejādi 2020.gada 22.septembrī, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, tika nolemts krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2020.gada 12.marta spriedumu izskatīt rakstveida procesā, par to paziņojot lietas dalībniekiem un dodot tiesības pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim, iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā un iesniegt paskaidrojumus, viedokli par apelācijas sūdzību (lietas 205.-206.lapa).

Līdz lietas iztiesāšanai rakstveida procesā lietas dalībnieki nepieteica noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim, kā arī neiesniedza iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā.

Latgales apgabaltiesā 2020.gada 8.oktobrī saņemts cietušās /pers. B/ rakstveida viedoklis par apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību. Cietusī nepiekrīt apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzībai, jo tajā izklāstītie argumenti viņas ieskatā neatbilst patiesībai. Cietusī uztur savas agrāk sniegtās liecības pilnā apmērā un lūdz apsūdzētā /pers. A/ iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt (lietas 212.lapa).

Latgales apgabaltiesā 2020.gada 23.oktobrī saņemts Daugavpils prokuratūras prokurores J.Tarvidas rakstveida viedoklis par apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību. Prokurore pauda viedokli, ka apsūdzētā apelācijas sūdzība noraidāma, bet Daugavpils tiesas 2020.gada 12.marta spriedums ir likumīgs un pamatots.

Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, prokurorei, tāpat kā pirmās instances tiesai, neradās nekādas šaubas, ka krimināllietā savāktie pierādījumi un liecinieku sniegtās liecības tika pārbaudītas tiesas sēdē un novērtētas kopā ar citiem krimināllietā krimināprocesuālajā kārtībā iegūtajiem un procesuālajā formā nostiprinātajām ziņām par faktiem to savstarpējā sakarībā. Prokurores vērtējumā pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti norādīja, ka, analizējot cietušās, liecinieku, apsūdzētā liecības, apsūdzētā un cietušās iepriekšējās un esošās savstarpējās attiecības, apsūdzētā uzvedību, attieksmi pret izdarīto, vērtējot šos faktiskos apstākļus kopsakarībā ar visiem krimināllietas materiāliem un pierādījumiem kopsakarībā ir iespējams rekonstruēt visa izdarītā noziedzīgā nodarījuma loģisko gaitu un notikumu hronoloģiju, kas nepārprotami liecina, ka apsūdzētais /pers. A/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis tīši ar nodomu, nodoms bija vērsts uz cietušās /pers. B/ mantas tīšu bojāšanu, turklāt, pats apsūdzētais daļēji atzina savu vainu. Izvērtējot pirmās instances tiesas spriedumā sniegto argumentāciju par pierādījumu analīzi, prokurorei nav šaubu, ka pierādījumi ir novērtēti juridiski pareizi.

Tāpat prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa pamatoti cietušajai noteikusi kaitējuma kompensāciju 1797,14 *euro*, jo krimināllietā pievienotais transportlīdzekļa zaudējumu aprēķins ir samērīgs un atbilstošs tirgus cenām (lietas 214., 215.lapa).

Motīvu daļā

Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo daļu, krimināllietu apelācijas kārtībā var iztiesāt rakstveida procesā arī Kriminālprocesa likumā neminētos gadījumos, ja pret to neiebilst prokurors vai persona, kuras intereses un tiesības sūdzība vai protests aizskar.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 561.[1]panta pirmo un otro daļu, rakstveida procesā izskatot apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, prokurores un cietušās viedokli un krimināllietas materiālus, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus krimināllietā, apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par kaitējuma kompensācijas 1797,14 *euro* piedziņu no /pers. A/ cietušās /pers. B/ labā, bet pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts kā tiesisks un pamatots.

Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par vainīgumu un inkriminēto darbību juridisko kvalifikāciju, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka /pers. A/ likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Pretēji apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzībā izteiktajam viedoklim, apelācijas instances tiesa uzskata, ka pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi izskatāmajā lietā pierādīti ar pieļaujamiem, attiecināmiem, ticamiem un pietiekošiem pierādījumiem.

Atkārtoti pārbaudot un izvērtējot pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, apelācijas instances tiesa, tāpat kā pirmās instances tiesa, secina, ka apsūdzētais /pers. A/ apsūdzībā norādītajā vietā un laikā tīši ar nodomu izdarīja apsūdzībā norādītos bojājumus cietušās /pers. B/ automašīnas virsbūves detaļām, padarot to izmantošu par nepilnvērtīgu pēc savas nozīmes bez atbilstoša remonta. Lietā iegūtie pierādījumi Latgales apgabaltiesas ieskatā izslēdz saprātīgas šaubas par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā.

Par minēto apstākli cietušā konsekventi liecināja pirmās instances tiesā un šādas cietušās liecības apstiprinās ar citiem pierādījumiem krimināllietā – liecinieces /pers. E/, /pers. G/, /pers. F/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. D/ liecībām, 2018.gada 22.septembra automašīnas apskates protokolu un fototabulu, aprēķinu par zaudējumiem transportlīdzeklim Peugeot 406, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, lēmumu par izņemšanu un lietiskajiem pierādījumiem, kas iegūti un pārbaudīti Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un kurus pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi, ievērojot Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā ietvertos kritērijus. Liecinieces /pers. E/ liecības netieši apstiprina apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā, jo viņa 2018.gada 22.septembrī aptuveni plkst.09.00 no savas dzīvesvietas loga /adrese/ ieraudzīja, ka vīrietis ģērbies tumšās drēbēs ar kāju iespēra viņas ieskatā automašīnas pasažiera durvīs. Savukārt liecinieču /pers. G/ un /pers. F/ liecības atspoguļo /pers. A/ uzvedību nakts klubā "Klondaika" un to, ka tika konstatēti cietušās automašīnas bojājumi minētā nakts kluba stāvvietā. No liecinieces /pers. I/ liecībām redzams, ka viņa strādāja nakts klubā "Klondaika" un izejot ārā no darbavietas uzsmēķēt cigareti dzirdēja, ka iedarbojās automašīnas signalizācija, bet pirms tā dzirdēja divus trokšņus (sitienus). Kurš izdarīja šos sitienus viņa neredzēja. Pēc tam ieraugot cietušo raudam pie bāra letes un dzirdot apmeklētāju sarunas, viņa nojauta, ka tā varētu būt cietušās automašīna, kas bija sabojāta. No liecinieka /pers. J/ liecībām redzams, ka viņš strādāja nakts klubā "Klondaika" un redzēja, ka apsūdzētais /pers. A/ pienāca pie cietušās, abi sarunājās, pēc tam apsūdzētais izgāja uz neilgu brīdi ārā, tad atnāca atpakaļ, un pateica cietušajai, lai viņa iziet ārā paskatīties uz savu automašīnu. Pēc tam starp cietušo un apsūdzēto izcēlās strīds. No liecinieka /pers. D/ liecībām redzams, ka no rīta 2018.gada 22.septembrī ap plkst.09.00 viņš mājas Nr./adrese/, pagalmā pie savas automašīnas ieraudzīja, ka kāds vīrietis gan ar kāju, gan ar roku spārda gaišas krāsas automašīnu. Šis vīrietis bija ģērbies jakā, džinsa biksēs, bez cepures, aptuveni 30 līdz 40 gadus vecs, gara auguma, aptuveni 178 cm.

Līdz ar to apelācijas instances tiesa, atstājot pirmās instances tiesas spriedumu bez grozījumiem daļā par /pers. A/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564.panta sestās daļas noteikumiem, pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā minētajiem konstatējumiem, atzinumiem un secinājumiem par apsūdzētā vainīgumu, noziedzīgo darbību juridisko kvalifikāciju, un savā nolēmumā tos pašus pierādījumus un atzinumus neatkārtos.

Tai pat laikā no Daugavpils tiesas sprieduma redzams, ka pirmās instances tiesa savus atzinumus par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu pamatoja arī ar cietušās /pers. B/ (/uzvārds iepriekš/) iesnieguma protokolu (lietas 5.-6.lapa), cietušās /pers. B/ (/uzvārds iepriekš/) pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām (lietas 15.-16., 17.-22.lapa), liecinieku – /pers. F/, /pers. E/, /pers. G/ un /pers. L/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtajām liecībām (lietas 26.-27., 32.-33., 34.-35., 38 lapa), konfrontēšanas protokolu starp cietušo /pers. B/ (/uzvārds iepriekš/) un /pers. I/ (lietas 39.-42.lapa) un protokolu par uzrādīšanu atpazīšanai lieciniekam /pers. J/ pēc fotogrāfijām (lietas 60.-61.lapa). No pirmās instances tiesas sprieduma un tiesas sēžu protokoliem redzams, ka minētie pierādījumi nebija pārbaudīti tiesas sēdē, jo procesa dalībnieki pauda viedokli, ka "nav nepieciešams lasīt lietas materiālus" (lietas 142.lapa). Pirmās instances tiesa ņemot vērā procesa dalībnieku viedokļus, nolēma nepārbaudīt rakstveida pierādījumus atbilstoši Kriminālprocesa likuma 449.panta trešās daļas noteikumiem. Savukārt cietusī /pers. B/ un liecinieki /pers. F/, /pers. E/, /pers. G/ un /pers. L/ bija nopratināti tiesas sēdē, kas Daugavpils tiesā notika 2019.gada 24.maijā (lietas 105.-107.lapa). Šajā tiesas sēdē pirmās instances tiesa nepārbaudīja minēto personu liecības, kas bija sniegtas pirmstiesas kriminālprocesa laikā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 131.pantā noteiktajam ziņas par faktiem, ko savā liecībā pratināšanas vai aptaujas laikā sniedz persona par kriminālprocesā pierādāmajiem apstākļiem un ar tiem saistītajiem faktiem un palīgfaktiem, kā arī izmeklēšanas iestādei, prokuratūrai vai tiesai adresēts personas pašas uzrakstīts un parakstīts ziņojums, iesniegums vai paskaidrojums par noziedzīgu nodarījumu, konkrētiem faktiem vai apstākļiem ir liecība. Līdz ar to Kriminālprocesa likuma 449.panta trešajā daļā norādītais jēdziens "rakstveida pierādījumi un dokumenti" nav attiecināms uz personu liecībām, kas, lai arī fiksētas rakstveida formā, ir pakļautas citiem pārbaudes kritērijiem (skatīt Augstākas tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2012.gada 14.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-347/12 un Augstākas tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2013.gada 13.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-409/13). Liecību nolasīšanas vai atskaņošanas kritēriji ir noteikti Kriminālprocesa likuma 501.pantā. Taču apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa, pārbaudot cietušās /pers. B/ (/uzvārds iepriekš/) iesnieguma protokolu, cietušās /pers. B/ (/uzvārds iepriekš/) pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, liecinieku – /pers. F/, /pers. E/, /pers. G/ un /pers. L/ sniegtās liecības, konfrontēšanas protokolu un protokolu par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām, šos kritērijus nav ievērojusi. Līdz ar to apelācijas instances tiesai nav pamata izvērtēt minētos pierādījumus, jo tie pirmās instances tiesā nav pārbaudīti Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā. Šādos apstākļos apelācijas instances tiesa atzīst, ka minēto personu liecības, kas bija sniegtas pirmstiesas kriminālprocesa laikā, jāizslēdz no pierādījumu klāsta.

Nekādi jauni pierādījumi lietas iztiesāšanas laikā apelācijas instances tiesā netika iegūti.

Apelācijas instances tiesai, analizējot un izvērtējot lietā esošos un pārbaudītos pierādījumus, nerodas šaubas, ka apsūdzībā norādītajos apstākļos /pers. A/ ar savām darbībām ir tīši sabojājis automašīnu "Peugeot 406", valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, kā to pareizi konstatējusi un par pierādītu atzinusi pirmās instances tiesa. Pirmās instances tiesa, atzīstot tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus par pieļaujamiem, pietiekošiem un attiecināmiem, ir pareizi konstatējusi /pers. A/ darbībās visas Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes. Līdz ar to apelācijas instances tiesa uzskata par nepamatotu apelācijas sūdzībā izteikto apgalvojumu, ka pirmās instances tiesa pieļāva kriminālprocesuālos pārkāpumus un notiesājošā spriedumā apsūdzētā vainīguma pamatošanai izmantoja pretrunīgus pierādījumus.

Apelācijas instances tiesa, pārbaudot pirmās instances tiesas sprieduma tiesiskumu daļā par apsūdzētajam piespriesto soda veidu un mēru, secina, ka /pers. A/ pirmās instances piespriestais sods atbilst Krimināllikuma 35.pantā deklarētajam sodīšanas mērķim un Krimināllikuma 46.pantā paredzētajiem vispārīgajiem soda noteikšanas principiem.

Pirmās instances tiesa, nosakot /pers. A/ soda veidu un soda mēru, ir ņēmusi vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, nodarītā materiālā kaitējuma apmēru, vainīgā personību un apsūdzētā atbildību ietekmējošo apstākļu neesamību.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais /pers. A/ izdarīja tīšu mazāk smagu noziegumu pret īpašumu, nodarot cietušajai mantiskos zaudējumus, kas nav atlīdzināti. Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas sankcija paredz tādus pamatsodus kā brīvības atņemšana uz laiku līdz diviem gadiem, īslaicīga brīvības atņemšana, piespiedu darbs un naudas sods.

Tiesību teorijā norādīts, ka ziņas, kas raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu, un to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo tieksmju stabilitāti, bet, no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgo soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi. Savukārt viens no apstākļiem, kas raksturo personas sociālo statusu, ir tās ģimenes stāvoklis un apgādājamo personu esība (skatīt U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII$^2$ nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 197.-198.lapa).

Pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību, pirmās instances tiesa konstatēja, ka apsūdzētais nav precējies, viņam ir augstākā izglītība, strādāja VAS "/Nosaukums/" par elektromehāniķi un agrāk nav bijis tiesāts (lietas 84., 105.lapa). Citi /pers. A/ raksturojošie dati apelācijas instances tiesai nebija iesniegti.

Pirmās instances tiesa, lemjot par soda veidu, ievēroja Krimināllikuma 46.panta ceturtajā daļā noteikto, ka brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem. Apelācijas instances tiesa piekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka konkrētajā gadījumā nav pamata /pers. A/ izolēt no sabiedrības, jo lietas materiālos netiek rasti tādi personību raksturojoši dati, kas, ievērojot soda mērķi, neļautu piemērot panta sankcijā paredzēto vieglāka soda veidu. Noziedzīgo darbību tendence /pers. A/ var tikt mazināta arī bez apsūdzētā izolācijas no sabiedrības.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi var panākt apsūdzētajam /pers. A/ par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu piespriežot panta sankcijā paredzēto pamatsodu – piespiedu darbu. Ar soda piemērošanu jāpanāk apsūdzētā atturēšana no noziedzīgu darbību atkārtotas izdarīšanas, kā arī jāpanāk, lai apsūdzētais apzinās, ka sods ir nenovēršams par katru noziedzīgo darbību un nosakāmā soda smagums ir atkarīgs tikai un vienīgi no paša apsūdzētā izvēlētiem uzvedības modeļiem.

Nosakot soda mēru, atbilstoši Krimināllikuma 46.panta trešajā daļā noteiktajam, tiesai jāņem vērā apsūdzētā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. /pers. A/ atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus, kādi paredzēti Krimināllikuma 47.un

48.pantā, pirmās instances tiesa nekonstatēja. Arī apelācijas instances tiesa apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus nekonstatē. Ar pirmās instances tiesas spriedumu noteiktais /pers. A/ pamatsoda apmērs (piespiedu darbs uz 180 stundām) ir tuvāk pamatsoda vidējam apmēram, kāds ir noteikts Krimināllikuma 40.panta pirmajā daļā.

Apelācijas instances tiesa nekonstatē arī citus apstākļus, kas būtu par pamatu piespriestā soda mēra samazināšanai par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, un uzskata, ka pirmās instances tiesa piesprieda taisnīgu, samērīgu nodarījumam un apsūdzētā personībai sodu. Turklāt apelācijas sūdzībā /pers. A/ nav norādījis uz tādiem apstākļiem, kurus pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, nosakot viņam sodu.

Kriminālprocesa likuma 22.pants nosaka, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskām ciešanām un mantisko zaudējumu. Kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Pirmās instances tiesa, izskatot cietušās /pers. B/ kompensācijas pieteikumu, atzina, ka materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikums 1797,14 *euro* apmērā ir apmierināms pilnīgi.

Tātad pirmās instances tiesa atzina, ka, pamatojoties uz krimināllietā esošo transportlīdzekļa zaudējumu aprēķinu, kuru pirmās instances tiesa uzskata par samērīgu un atbilstošu tirgus cenām, kas bija noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laikā, noziedzīga nodarījuma priekšmets ir bojātās automašīnas virsbūves daļas 415,46 *euro* (bez PVN) vērtībā, savukārt atjaunošanas izdevumi ir 1069,78 *euro* (bez PVN), kopējie virsbūves detaļu un atjaunošanas izdevumi ir 1485,24 *euro* (bez PVN), ar PVN 21% kopējie virsbūves daļu un atjaunošanas izdevumi (kaitējuma izdevumi) ir 1797,14 *euro*.

Atsaucoties uz judikatūrā nostiprinātajām atziņām, ka Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmets ir bojātā vai iznīcinātā manta vai mantas bojātā vai iznīcinātā daļa, gadījumā, ja to iespējams nodalīt un atsevišķi novērtēt un, ka kaitējuma kompensāciju veido noziedzīgā nodarījuma priekšmeta vērtība un atjaunošanas izdevumi, pirmās instances tiesa atzina, ka cietušās /pers. B/ pieteiktā kaitējuma kompensācija ir pamatota.

Tomēr, pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par kaitējuma kompensācijas tiesiskumu un pamatotību, apelācijas instances tiesa konstatē, ka ir pieļauts Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmās daļas pārkāpums.

Proti, apelācijas instances tiesas ieskatā būtiskākais apstāklis konkrētajā gadījumā ir tas, ka cietusī /pers. B/ nav veikusi nekādus automašīnas virsbūves atjaunošanas darbus. Tātad nepārprotami ir secināms, ka lietā pieteiktie zaudējumi ir tikai priekšā stāvoši.

Saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu, zaudējums, kas vēl stāv priekšā, nedod tiesību uz atlīdzību, bet gan uz nodrošinājumu. Savukārt Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmā daļa noteic, ka pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs.

Par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs jāpamato pēc iespējas precīzāk – jānorāda katras zudušās mantas vērtība vai izdevumi tās atjaunošanai, ar dokumentiem jāpierāda izdevumi, kādi radušies kaitējuma seku novēršanai. Dokumentiem jābūt tādiem, kas apliecina, ka maksājums ir veikts saistībā ar konkrēto noziedzīgo nodarījumu (skatīt Kriminālprocesa likuma komentāri. A daļa. Zinātniskā monogrāfija prof. K.Stradas-Rozenbergas zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2019., 930.lapa).

Tātad izskatāmajā lietā zaudējumu apmērs var tikt vērtēts tikai tad, ja būs veikta automašīnas virsbūves daļu atjaunošanas izdevumu jeb remontdarbu apmaksa.

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus saistībā ar pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēru, apelācijas instances tiesa konstatē, ka cietusī /pers. B/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka automašīna nav saremontēta, jo viņai nav finansiālu līdzekļu to darīt. Tāpat arī nopratināts kā liecinieks pirmās instances tiesā /pers. L/ liecināja, ka automašīnai nodarīto zaudējumu tāmi viņš ir sastādījis, bet automašīnas īpašniece nav vērsusies pie viņa un mašīna nav saremontēta (lietas 106.lapa). Prokurore, uzstājoties tiesu debatēs, arī nenoliedza, ka automašīna netika saremontēta (lietas 144.lapa).

Cita starpā apelācijas instances tiesa nevar atstāt bez ievērības arī apsūdzētā /pers. A/ pirmās instances tiesās sēdē teikto, ka automašīna jau ir pārdota citai personai (lietas 145.lapa). No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās datubāzē (Reģistri) esošās informācijas redzams, ka automašīna "Peugeot 406", valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, 2020.gada 13.februārī tik tiešām ir reģistrēta uz trešās personas vārda.

Tādējādi konkrētajā gadījumā pastāv šaubas par to, vai automašīnas virsbūvei nodarītie bojājumi ir tādi, kas liedz izmantot to pēc to izmantošanas mērķa un vai šī automašīna nespēj pildīt savas funkcijas, kas rada nepieciešamību veikt būtisku tās remontu. Kaitējuma atlīdzināšanas nenoteikšana pilnā apmērā konkrētajā gadījumā tomēr neskar tiesas atzinumu, ka /pers. A/ ir izdarījis Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, jo lietā ir iegūti pietiekami pierādījumi, ka automašīnas virsbūves daļām, kuru vērtība ir 415,46 *euro*, ir tikuši nodarīti bojājumi. Taču, ievērojot Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas noteikumus, zaudējumu atlīdzināšana ir iespējama tikai par reāli radušies zaudējumiem.

Līdz ar to ņemot vērā iepriekš minētās tiesību normas, izvērtējot cietušās pieteikumu par radīto mantisko zaudējumu apmēru, klātpievienotos apstiprinājuma dokumentus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta otrās daļas noteikumiem, no apsūdzētā /pers. A/ cietušās /pers. B/ labā piedzenami mantiskie zaudējumi 415,46 *euro* apmērā – tas ir automašīnas bojāto virsbūves daļu vērtībā.

Pārējā daļā kompensācija par mantisko zaudējumu apelācijas instances tiesas ieskatā nav nosakāma, jo, neiegūstot papildus ziņas, dokumentus, nav iespējas izlemt par kompensējamo mantiskā zaudējuma apmēru, tostarp, citiem, nākotnē iespējamiem izdevumiem, saglabājot tiesības iesniegt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta $1.^1$ daļas 4.punktu, Latgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

atcelt Daugavpils tiesas 2020.gada 12.marta spriedumu daļā par kaitējuma kompensācijas 1797,14 *euro* piedziņu no /pers. A/ cietušās /pers. B/ labā un taisīt šajā daļā jaunu spriedumu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, cietušās /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā materiālā kaitējuma kompensāciju 415,46 (četri simti piecpadsmit *eiro* un četrdesmit seši centi) *euro,* nosakot labprātīgai izpildei termiņu – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas, un pienākumu iesniegt Daugavpils tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu. Kaitējuma kompensāciju pārējā daļā nenoteikt.

Pārējā daļā Daugavpils tiesas 2020.gada 12.marta spriedumu atstāt negrozītu.

Pilna nolēmuma pieejamības diena 2020.gada 20.novembris.

Lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā par Kriminālprocesa likuma 574.-575.pantā paredzētajiem kasācijas iemesliem, kasācijas protestu vai sūdzību iesniedzot Latgales apgabaltiesā.

Tiesnesis I.Raciņš

Tiesnesis J.Vasiļkovskis

Tiesnese D.Skudra